

גליין

323

פרשת ויקהל פקודי תש"פ

נכנסתי עמו לשיחה על דא ועל הא ועזרתי לו להעביר עוד שעה בדיבורים בעלמא..."

יצאתי משם בתובנה כי אין לנו מושג כלל בגדולתן של נפשות ישראל... וגם אם לא תמיד ניתן לזהות זאת בגלל היותן מכוסות ומוסתרות במעטה צבעוני וסגוני ומטעה לגמרי, מ"מ כשזה מגיע לשמירת השבת, אתה רואה מסירות נפש ועמידה בנסיגות ברמה מפתיעה.

[מתוך 'המבשר-הרב אהרן ברגמן]

רכז לימוד 'הדף היומי בהלכה' בצרפת הרב נפתלי לוי שליט"א, מספר סיפור מעניין, המלמדנו עד כמה שמירת השבת קבועה בעומק ליבו של כל יהודי. המדובר באחת האוניברסיטאות הנוודעות בפרזי שבה ישנם יהודים רבים שבאים ללמוד לימודי רפואה מתקדמים, כשהם יוצאים לאחר מספר שנים כרופאים מומחים, ומבוקשים בבתי הרפואה בעולם כולו. כזה היה דן אוריז הי"ו, שכיחודי צרפתי הגיע ללמוד לימודי רפואה באותו קמפוס מבוקש, ובמשך מספר שנים אינטנסיביות למד והשתלם במקצוע. יום אחד הציע לו חבר לבוא לשמוע בערב שיעור מעניין בדף היומי בהלכה. הוא אמר לו שלא מטיפים שם לדת ולחזרה בתשובה, אלא מלמדים את ההלכות שיהודים חיים על פיהם בכל הדורות, והשיעור מעניין ומרתק כאחד.

באותה עת, במסגרת לימודי המשנה ברורה לימד המגיד שיעור הלכות כיבוס בשבת, ובין היתר פירט הלכות שונות הנוגעות לחיי המעשה. השיעור עסק באחד הנושאים העולים מלימוד ההלכה למעשה בהלכות שבת, וענינו הוא, שאם נכנסים הביתה ביום גשום עם מעיל רטוב ומניחים אותו על הרדיאטור הדלוק כדי שיחמם אותו ויגרום לו להתייבש מהגשם, המניח עובר על איסור כיבוס [ופעמים גם על איסור בישול], ולכן לא לעשות זאת. אותו סטודנט, דן, שמע את ההלכה, קם והחליט לצאת מן השיעור. מגיד השיעור שהבחין בכך ביקש לשאול אותו מה גרם לו דווקא כעת לצאת מהשיעור, ודן, שהיה בחור משופשף וכישרוני לא ויתר ולעיני כולם החל לצעוק: "אני נוסע בשבת, וכותב ועושה הכל בשבת, ואתה מדבר איתי על כך שאסור לי להניח את המעיל על הרדיאטור?! - וכי לא נראה לך הדבר מגוחך, שאני עושה הכל בשבת ובדיוק על כזה דבר פעוט אתה מבקש שלא לעשותו בגלל השבת?!". כנראה

וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' (לה, ב)

שמירת השבת לאורך כל הדורות היתה והינה המגדיר של כל יהודי באשר הוא - מציאותו של יהודי היא 'שומר שבת'. וכן לדינא, המחלל שבת בפרהסיה נחשב למומר (עירובין טו.), מה שלא מצינו בשאר המצוות. השבת מוטבעת בפנימיות של כל יהודי, והיא המקשרת את היהודי לבוראו - 'כי אות היא ביני וביניכם'. המחשה לזה נראה במעשה דלהלן.

"ראיתי אותו במוצאי ראש השנה", מספר אברך חשוב מקהילה חסידית, "הוא הלך ברחוב עם לבושו המרופט והרחובי. כפי שלבוש נער רחוב, נער שוליים. 'מתמודד' בלשון נקיה... והנה אני רואה אותו" - מתאר האברך - "שקוע כולו בסלולארי. כשהבחין בי, התנצל וסיפר כמסיח לפי תומו כי מכיוון שהחליט לשמור על קדושת ראש השנה, לכן עליו כעת להשלים את כל החומר שהפסיד ביומיים של החג... נדהמתי לשמוע כיצד נפש מיטלטלת כזו עומדת בגבורה בנסיון של שמירת החג, וקיבלתי על עצמי להאיר לו פנים ולקרר אותו בכל הכוח לאבינו שבשמים".

"בשבת שעברה", מספר שוב אותו אברך, "בליל שבת בשעה מאוחרת ישבתי בבית הכנסת, והנה שוב אני מבחין במיודענו הבחור המתמודד מסתובב הלך ושוב במבואת בית הכנסת. נאמן להחלטתי, ניגשתי אליו בפנים שוחקות ואיחלתי לו 'גוט שבת' לבבי. "מה שלומך?" שאלתי, "מה הנך עושה כאן בשעה כה מאוחרת?" - ביררתי בעדינות.

הבחור שוב הסיח לפי תומו את סיפורו המדהים ואני נותרתי פעור פה. 'אמש, בליל שיש' - פתח הבחור - 'הייתי באיזה אירוע וישנתי שעות ארוכות מאוד לאחריו. כעת קשה לי מאוד להירדם. בעצם, אין לי שום תעסוקה. חומר קריאה אינו פתרון עבורי - המתיק סוד בלחש - כי אינני יודע לקרוא... ולכן יש לי כעת התמודדות קשה מאוד, מאחר וקיבלתי על עצמי בחודשים האחרונים לשמור שבת וחג, ויש לי נסיון להתעסק בנייד, לכן אני מעדיף להסתובב בחוץ ולהעביר את הזמן עד שאתעייף היטב ואז אשוב הביתה ואירדם מיד, כך לא אכשל בחילול שבת...". "כששמעתי את דבריו הכניס", הפטיר איש שיחנו, "החלטתי מיד שהמשימה שלי כעת היא לסייע לו לשמור את השבת כאוות נפשו.

שהשיעורים הללו אינם מתאימים לי ולכן החלטתי לקום ולצאת מכאן!".

המגיד שיעור היה המום מהתגובה הישירה, ובפרט שהבחין שעוד כמה סטודנטים הביעו הסכמה לדבריו. אלא שמיד התעשת וניגש אליו ואמר: "אני מבקש ממך לרגע לשוב למקומך, ואני רוצה בכל זאת להסביר לך דבר מה". הוא הוסיף אמר לו: "יש לי שאלה אליך, מדוע אתה אכן נוסע בשבת?".

- "כי אני חייב לנסוע מהבית ללימודים וחייב להגיע אף לבית החולים בו אני עושה את הסטאז', ולכן אין לי ברירה ואני חייב לנסוע בשבת".

המשיך המגיד שיעור לשואלו: "ולמה אתה כותב בשבת למרות שהדבר אסור ליהודי הנוהג על פי ההלכה?".

- "כי אני חייב לכתוב מה שאני לומד ועושה, אלו דברים שאם לא אכתוב לא אזכור כלל".

ואז פונה אליו המגיד שיעור בשאלתו הנוקבת: "ולשים את המעיל על הרדיאטור אתה חייב?". אם אומר לך, שכשאתה לא עושה זאת, ובמקום להניחו על הרדיאטור תניח על הכיסא או על הקולב בארון, אתה מכבד את הקב"ה שחושק בכך שנקיים מצוותיו - יהיה אכפת לך לעשות זאת?".

דן משיב בגילוי לב: "אכן לא אכפת לי, כי באמת אין לי עניין דווקא להניחו על הרדיאטור, ואם הדבר יכבד במשהו את הבורא אני מוכן להניחו במקום אחר".

פונה אליו המגיד שיעור: "אם כך אני מבקש ממך בקשה אחת: אם בין כה אינך מוכרח לעשות זאת, אל תעשה זאת, למען כבודו יתברך. כי את זה אתה לא חייב לעשות, אז תעשה ותנהג במקרה זה בהתאם להלכה".

ואכן דן קיבל זאת על עצמו, כשהוא אומר בפני הנוכחים: "אני נוסע וכותב רגיל בשבת, אבל מכאן ואילך אני לא שם את המעיל על הרדיאטור...". זכה לתשואות רבות מכל הנוכחים. לאחר מכן סיכם המגיד שיעור באומרו, שאם כך הם פני הדברים, הוא רוצה להגיע עמו לסיכום, שכל דבר שאינו מוכרח לעשותו בשבת שלא על פי ההלכה - הוא אינו עושה זאת בשבת. ובכדי לדעת מה מוכרחים ועל מה ניתן לוותר, עלינו ללמוד כאן את ההלכות בקביעות, עד שנדע הכל ונוכל להחליט מה נחוץ ומה פחות נחוץ, ולכן עליו להישאר בשיעורים.

סופו של הסיפור: כיום דן נשוי לרופאה, אף היא סטודנטית ממוצא רוסי שלא ידעה כלל מהי שבת, והם מנהלים יחדיו בית שכולו על פי התורה וההלכה. והכל התחיל מדברים, שכהגדרתם, נעשו כדי שלא להכעיס את הבורא, וכך לאט לאט ראו כי עוד הלכה יכולה להכעיס וכו', וקיבלו על עצמם עוד הלכה ועוד הלכה עד שהגיעו לשמירת תו"מ מוחלטת.

סיפור דומה סיפר הרב נח פאל"י שליט"א, רכז לימוד 'הדף היומי בהלכה' באודסה: מדובר בסטודנט, שהיה רחוק מחיי תורה ומצוות עוד מזמן קטנותו. אותו סטודנט הגיע לאודסה למרות ריחוקה הגיאוגרפי, כדי ללמוד מקצוע נחשק שקל יותר ללמוד ולהשתלם בו במקום זה. הוא מעולם לא התעניין ביהדות, אבל כשפנו אליו מארגון 'דרשו' והציעו לו ללמוד 'דף יומי בהלכה', שהוא לימוד ההלכות הנהוגות באורח החיים היהודי דבר יום ביומו בצורה מעניינת, הוא לא חשב שמדובר במשהו שיקבע לו את אורחותיו. ואם לשמוע מעט הלכות, ועוד בצורה מעניינת, למה לא?.

וכך למחרת היום הוא מצא עצמו עם עוד כמה צעירים יהודים בני המקום בשיעור ההלכה. בשל חשיבות העניין של שמירת השבת, החליט מגיד השיעור כי יתחיל ללמוד עם הצעירים הלכות שבת לפי סדר קבוע מבלי להכניס דבר מלבד לימוד ההלכה. ואכן הבחור נהנה מהשיעורים, ולמרות עול הלימודים העמוס בחשבונאות ומתמטיקה, השתדל שלא לוותר עליהם, ובשל כך ההלכה החלה לחדור אף למוחו ולליבו, ובמהלך הזמן החליט לנסות ולשמור שבת ככל הניתן. למרות שלא הקפיד על קלה כבחמורה, אבל בהיכרותו עם ההלכות ידע כבר לסווג מה הן ההלכות העיקריות הנוגעות לעבירות מן התורה, שעליהן החל לתת דעתו לנסות להקפיד בהן, וכך אט אט החל יותר ויותר לשמור את השבת במידת האפשר.

לא עברו אלא מספר חודשים והגיע מועד המבחן המכריע לקבלת התואר שלשמו הגיע לאודסה, ועבורו השקיע שנים רבות של לימוד אינטנסיבי ועקבי. בשל רצונו להשתלם יותר ולשלוט היטב בחומר, הוא דחה את האפשרות והחליט להיבחן במועד ב'. אלא שכעבור חודש כשנקבע זמן המבחן למועד ב', חשכו עיניו: התברר כי המבחן נקבע ליום שבת קודש, והוא, ששומר על מצוות השבת לכל הפחות ברובן הגדול, לא יוכל לנסוע לאוניברסיטה ולמלא את המבחן בכתובה האסורה בשבת. הוא פנה למורים, ומשם הועבר למנהל היחידה, עד שהגיע למנהל הראשי בקמפוס והתחנן בפניו שבשל מצפוני היהודי לא יוכל להיבחן בשבת, ומבקש הוא בכל מחיר לקבל דחיה ליום למחרת או ליום קודם לכן, ובלבד שלא יצטרך לחלל את השבת. המנהל ניסה לפתור את הבעיה, אך ראה כי אין כל דרך חוקית לכך, שכן מדובר במועד ב' ואם לא יעשה זאת עתה לא יוכל להשלים זאת כלל. הוא הודיע לו בצער שאין כל דרך למרות ניסיונותיו, והוא יהיה חייב לעשות המבחן בשבת, שאם לא כן יפסיד כל התואר שעמל עליו מזה שנים. הסטודנט שהיה אמור להתחבט סביב אחת הדילמות הקשות בחייו, לא התלבט לרגע, ובו מקום הודיע למנהל שהוא אינו נבחן בשבת, ויהי מה, שכן ההלכה היא חשובה לאין ערוך, ולמרות שיודע הוא את ההפסד הכרוך בכך, הוא נוטל זאת על עצמו. המנהל ניסה לשכנעו שלא יפגע בעצמו לאחר עמל כה מפרך שעמד בו בהצלחה ממש עד הרגע האחרון, אך כל פניותיו נפלו על אוזניים ערלות. השבת אותה החל לשמור מאז לימודו

בשיעור ההלכה, הייתה חשובה בעיניו יותר מכל. הוא ויתר על המבחן על כל הכרוך בדבר. המגיד-שיעור מספר, כי למרות שהיה אך טבעי לראותו במצב רוח ירוד, הוא חש לאחר מכן כי עשה מעשה גבורה, ואמר שחש שמחה שהגיע לידי ניסיון כשביקשוהו שלא ישמור את השבת, וכיהודי היודע כי ההלכות מחייבות אותו בהתנהגות אחרת בשבת – הוא ויתר ובלבד שלא לפגוע בהלכה.

לא עברו אלא שבועיים ימים, והוא נקרא באופן אישי לחדרו של דיקן האוניברסיטה האחראי על כל הקמפוס הגדול המשתרע על פני דונמים רבים ומחלקות שונות. הדיקן סיפר לו שלאחר שהגיע אליו המקרה וראה כי קיבל החלטתו על פי צו מצפוני הטהור ללא כל שיקולים צדדיים, והסכים לוותר ויתור ענק - הוא החליט לראשונה בחייו לחרוג מהרגלו ולאפשר לו להיבחן עתה בחדרו. הוא הוציא את המבחן ונתן לו לכתוב אצלו בחדר לפי הזמן שיידרש עד להשלמתו. כך אכן אירע, והוא הצליח במבחן. הדבר גרם לסערה רבה ברחבי העיר כולה, ובמיוחד בקרב הסטודנטים היהודים. כשדיברו עמו חבריו על כך, הפטיר באומרו: "כנראה יותר ממה שאני החלטתי לשמור את השבת, החליטה היא לשמור עלי...". התגברות זו יצרה בקרב מהפכה של ממש, שבעקבותיה התקרב יותר לבורא, עד שנעשה יהודי שומר תורה ומצוות המקפיד על קלה כבחמורה.

[מתוך 'וקרבתנו'-מוסף י"ב סוכות ע"ז]

וְפִי הַמְּעִיל... שְׁפָה לְפִיו סְבִיב (לט, כג)

הגמ' (ערכין טז) אומרת שהמעיל מכפר על חטאי הלשון. וזה מרומז כאן - 'שפה לפיו סביב' - אדם צריך להניח מחסום לפיו, ובזה ימנע מצרות נפשו. המעשה דלהלן ימחיש זאת.

הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל עמד בליל שבת בבית הכנסת 'זכרון משה' ודרש כהרגלו בפני הציבור. לפתע צעק ר' שלום: "יש כאן שני יהודים שגרמו לאדם אחד לחלל שבת ולגלח אנשים בתער, הכל בגלל ההתנהגות שלהם!".

הציבור היה המום: "למי הוא מתכוון?". ואז המשיך ר' שלום: "אספר לכם מעשה שהיה: במשך תקופה ארוכה, אני וחברי, רבי עזרא ברזל זצ"ל, היינו הולכים בכל יום שישי אחר הצהריים ל'מחנה יהודה'. היתה לנו חצוצרה שבה היינו תוקעים ומכריזים על כניסת השבת [היה זה לפני עידן צפירות האזעקה וצילי המוזיקה החסידיית המכריזים על כניסת השבת], היינו עוברים בין החנויות ומזרזים את בעלי החנויות לסגור את הדוכנים ואת החנויות. בסוף השוק היו ארבע חנויות של ספרים, שאנשים באו לחנויותיהם להסתפר ולהתגלח. שלושה מהספרים היו נענים לקריאה שלנו, רק היינו אומרים "שבת, שבת", ובתוך כמה דקות החנויות שלהם היו סגורות ונעולות על מנעול ובריח. אבל הספר הרביעי היה אגוז קשה... היינו קוראים בקול "שבת, שבת", והוא היה אומר לנו בנימה של לעג: "רבנים נכבדים, כבודכם במקומו מונח,

אבל אצלי השבת נכנסת כשאני גומר לספר את כל האנשים שממתנים בתור...".

אמרנו לו: "אדוני, לשבת יש זמן קבוע, היא אינה מתחשבת בכמות הלקוחות שלך ואינה תלויה בסיום העבודה שלך. זמן זה זמן, ושבת זו שבת. הקב"ה קבע את העתים והזמנים, וזמנה של השבת נקבע מאז השבת הראשונה, זו שנבראה על ידי הבורא בבריאת העולם". אך הספר ההוא בשלו: "אין בעיה, אתם תעשו את העבודה שלכם, אני את העבודה שלי, הכל בסדר". זה היה בנושא השבת. אבל היה עוד ענין: הספר הזה היה מגלח בתער... ר"ל. פעם אחר פעם ניסינו לדבר על לבו, אמרנו לו שזה איסור מן התורה, אך הוא בשלו: "שמעתי אתכם, אין בעיה, אתם תעשו את העבודה שלכם, אני את העבודה שלי, הכל בסדר".

ככה זה היה חוזר על עצמו מדי שבוע. באחד מימי שישי הגענו לשוק כהרגלנו. תקענו בחצוצרה, קראנו "שבת, שבת", עברנו בין החנויות והדוכנים, עד שהגענו לאזור המספרות. והנה אנחנו רואים שהחנות של אותו ספר סורר סגורה. התעניינו מה קרה? הרי יום שישי היום, היום הפעיל ביותר בשבוע אצל בעלי המספרות. סיפרו לנו: באחד מימי השבוע הבן-אדם עבד כהרגלו בחנות. באמצע העבודה חש כאבים בחזה. הוא המשיך לעבוד כרגיל, וכעבור זמן מה התמוטט על רצפת החנות. הבהילו אותו לבית החולים 'ביקור חולים'. כעת הוא שוכב במחלקה הפנימית. החלטנו לבקר אותו בבית החולים. ביום ראשון הגענו לבית החולים 'ביקור חולים' לביקור חולים... עלינו למחלקה הפנימית, פגשנו את הבן-אדם שוכב במיטתו, מוקף בצינורות. הבן-אדם התרגש מן המחווה של הרבנים. הוא ידע שיש בליבם עליו, על עזות המצח שלו כלפיהם ועל הזלזול המחפיר שלו בשבת המלכה ובאיסורי תורה. הוא התרגש מכך שהם לא שמרו לו טינה ובאו לבקר אותו. גם מצבו הרפואי הלא-מזהיר גרם לו להתרכן. אמרתי לו: "בוא נעשה עסקה. אתה מצידך מבטיח שמהיום והלאה אתה סוגר את החנות שעה לפני שבת, כמו כן אתה מבטיח שיותר אינך משתמש בתער, ואנחנו מצדנו נברך אותך בברכת רפואה שלמה, שתוכל לחזור במהרה בכוחות איתנים למספרה שלך בשוק. עשינו עסק?". הוא הנהן בראשו. בירכנו אותו מעומק הלב ואני הוספתי ברכת כהן. הוא הושיט יד רפה ולחצנו ידיים. עסקה או לא עסקה? חלפו שלושה שבועות והבן-אדם חזר לאיתנו. שב לחנותו, עומד שעות ארוכות על רגליו, מספריים בידו, טרוד באומנותו. הגיע יום שישי. כששמע מרחוק את קול תרועת החצוצרה מיהר לסדר את סידוריו האחרונים, הפך את השלט מ'פתוח' ל'סגור', הגיף את הווילון ונעל את החנות. מידי פעם עברו אנשים במקום, ביקשו להיכנס לחנות כדי להסתפר, אך להפתעתם מצאו את הדלת מוגפת. הם הרימו גבה, לא הבינו מה קורה כאן. הסבירו להם... כשעברנו ליד החנות מצאנו אותה נעולה. בעל הבית כבר מזמן איננו. כעת הוא עושה את דרכו להכנות אחרונות של השבת בביתו. ברוך ה', איזה קידוש ה'. כך צריך

להתכונן לשבת! מספר ר' שלום: במשך חצי שנה, כל יום שישי היינו עוברים במקום. החנות סגורה. אמרנו: "ריבוננו של עולם, לא נבראו רעמים אלא ליישר עקמומיות שבלב". הכנסת לו 'זעץ' אחד בלב, הכל התיישר...". בקיצור... חצי שנה הכל דפק כמו שעון שוויצרי. ערש"ק אחד אנחנו מגיעים לשוק כהרגלנו, עוברים בין החנויות והדוכנים, מכריזים על השבת ההולכת וקרבה. מתקרבים לאזור המספרות, ו...לא מאמינים למראה עינינו: המספרה של מידענו שוקקת חיים, כאילו אמצע היום. אנו מתקרבים בהססנות. נזהרים לברור את מילותינו... אולי בכל זאת חלה איזו טעות מצערת... בעל הבית הבין היטב את סימני התמיהה שעל פניו. הוא קרא לנו לשלום, ואמר לנו: "רבנים נכבדים, תשמעו, הגעתי למסקנה: שבת, לא שבת, לא משנה לי. אני לא עוזב את המספרה עד שאגמור לספר את אחרון הלקוחות!".

"מה קרה עכשיו?", תמנהו, "הרי עשינו עסקה. לחצנו ידיים. נתנו ברכה. היית חולה מסוכן, וברוך ה' שבת לאיתנך. הקב"ה לא החזיר אותך לחיים כדי שתפגע בו!. למה? איך? מה קרה?".

- "אספר לכם מה קרה". והוא החל בסיפורו: "ביום שלישי השבוע היתה לי אזכרה של אבי שלום. תכננתי ללכת לבית הכנסת בצהרים, להתפלל מנחה ולומר קדיש. חיפשתי מנין, אמרו לי: "לך לזכרון משה", יש שם מניינים רבים, כל חמש דקות מנין". הגעתי לשם עוד לפני הזמן. בשתיים-עשרה כבר הייתי בבית הכנסת. אמרתי 'פתח אליהו', אמרתי קרבנות, קראתי משניות, אמרתי תהילים. לקראת שתיים-עשרה וחצי אני שומע מישהו מכריז 'מנחה, מנחה'. נכנסתי אחריו לחדר. התחיל שם מנין. 'אשרי יושבי ביתך עוד יהללך סלה', קדיש, תפילת שמונה עשרה. הכל בסדר גמור. ואז לפתע, אני רואה שני אנשים נכנסים לבית הכנסת. לא תגידו חילונים, פורקי עול. היה להם זקן גדול, פאות ארוכות... האחד נשא קופסה גדולה של נעלים. כולה היתה מלאה בדולרים ירוקים. השני גרר אתו שק מלא בלירות. הם התיישבו ליד אחד השולחנות והחלו להחליף ביניהם את הכסף - ההוא נותן לירות והשני בתמורה נותן דולרים. ממש כמו בכפרות - זה תמורת זה, זה חילוף זה, זה כופר זה... כל הזמן הם ספרו, באידיש... הם הפריעו לי להתפלל. אני עושה להם 'שששש...', ואז אחד מהם משיב לי 'פששש...'. הוא כעס עלי, הפרעתי לו... במשך כל התפילה לא יכולתי להתרכז. בבלו אותי לגמרי. פעם אחת אני מגיע לבית הכנסת, וגם אז אי אפשר להתפלל כמו בן אדם... גמרתי מהר. אני מסתכל עליהם, הם שקועים באמצע הספירה - איינס, צוויי, דריי... מתחילה חזרת הש"ץ - הם קמים לקדושה, עומדים עשרים שניות, מתיישבים וממשיכים במלאכה, בקול רם. כאן כבר פקעה סבלנותי. פניתי אליהם ואמרתי: 'תסלחו לי, אתם לא מתביישים? לא מצאתם מקום אחר לספור דולרים?'. אחד מהם מסתכל עלי במבט של לעג. ואז הוא אומר לי: 'כן, הכי טוב בבית הכנסת, תחת כנפי השכינה, זה המקום הכי מוגן...! היה

שם שלט, היה כתוב עליו באותיות של קידוש לבנה: 'אין לדבר בשעת התפילה'. מתחתיו היה כתוב 'שולחן ערוך' וליד זה עוד כמה אותיות קטנות. אמרתי לו: 'אתה לא רואה מה כתוב כאן? זו הלכה מהשולחן ערוך! איך אתה מעז?', והוא משיב לי: 'עזוב אותי עכשיו, תן לעבוד'. אמרתי קדיש ועזבתי את המקום. חזרתי הביתה. בדרך אמרתי לעצמי תראה מה הולך כאן: אני, יהודי פשוט, הקרבתי את הפרנסה שלי בשביל ההלכה שמחייבת לשמור על השבת. אני סוגר את המספרה שלי במחנה יהודה בשעות הכי שוקקות ומפסיד הרבה כסף. ואילו הם, שנראים יהודים מכובדים, עם זקן ופאות, 'מצפצפים' על ההלכה ובשביל כמה לירות הופכים את בית הכנסת לשוק. ואז אמרתי לעצמי: זהו זה, נגמרה העסקה עם הרבנים. אני חוזר לפתוח את המספרה ביום שישי ולא עוזב אותה עד שאחרון הלקוחות גומר להסתפר. 'אלה עם הזקנים' לימדו אותי שחבל על כל לירה... הערתי לאחד מהם שהם עוברים על ההלכה, ומה הוא אומר לי? 'תעזוב אותי, תן לי לעבוד'. גם לכם - רבנים נכבדים - אני אומר עכשיו: תעזבו אותי, תנו לי לעבוד...".

מסיים ר' שלום: "אי... אי... בשעה שאדם הולך לבית עולמו נפרטים כל מעשיו, הכל נפתח ונפרש לפניו. אומרים לו: "אדון ברקוביץ, אתה יודע, בתאריך זה וזה, שעה אחרי כניסת השבת, גילחת אנשים בתער".

- "אני? גילחתי בתער? בשבת? מעולם לא גילחתי אנשים ביום חול, אז בשבת? הרי בשבת אני מהמקדימים לבוא לבית הכנסת. מעולם לא נגעתי בשערה מהזקן שלי. על מה אתם מדברים? זה עולם האמת כאן? בטח טעיתם ביני לבין מישהו אחר, אולי מישהו אחר בשם ברקוביץ. זה ברקוביץ אחר, לא אני. מצטער מאוד...".

אומרים לו: "אדוני, זה אתה, תחתום! והוא חותם. ואז אחרי שהוא חותם, מראים לו את עצמו בסרטון וידיאו: הנה הוא סופר דולרים בשטיבלאך של 'זכרון משה', אתה מכיר את האיש הזה?".

- "כן, זה אני. אוי, ואיי, אני מצטער, מאוד מצטער... אבל לא נורא, תדעו לכם שכבר עשיתי תשובה. הרווחתי מהעסקה ההיא רווח הגון, מיד לאחר שגמרתי את העסקה תרמתי מאה דולר לזכרון משה'. כיפרתי על העוון הזה".

- "אבל זה לא מועיל! היה שם בן אדם אחד, יהודי פשוט שבא לבית הכנסת לומר קדיש על אבא שלו. אתה הפרעת לו להתפלל. וביום שישי שלאחר מכן, האיש ההוא בא למספרה שלו במחנה יהודה. אתה יודע מה הוא עשה שם במחנה יהודה? הוא חילל שבת, גילח אנשים בתער. אבל המעשים הללו שייכים לך! הנה, זו החתימה שלך. אתה עשית את זה!". והאדם הזה, האומלל והמסכן, מודה ואומר: "ריבוננו של עולם, אתה צודק. 'א-ל אמונה ואין עוול צדיק וישר הוא'".

[מתוך הספר 'דורש טוב']